

FI lausuntopyyntö VV

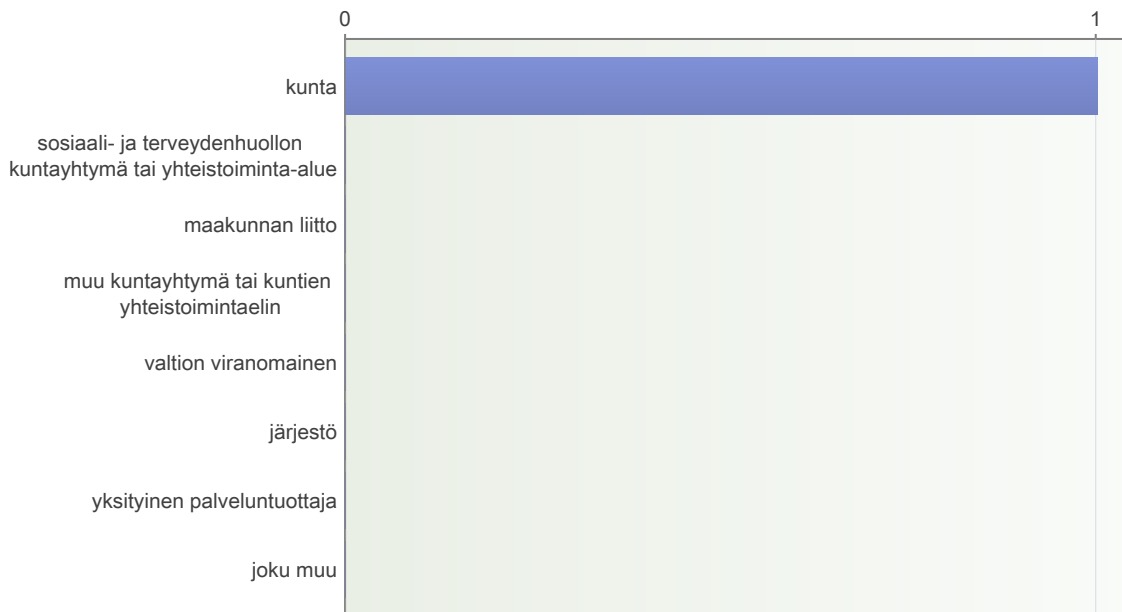
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyynnön käsittelypäivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Kihniön kunta	Petri Liukku	petri.liukku@kihnio.fi	27.3.2017	Kunnanhallitus

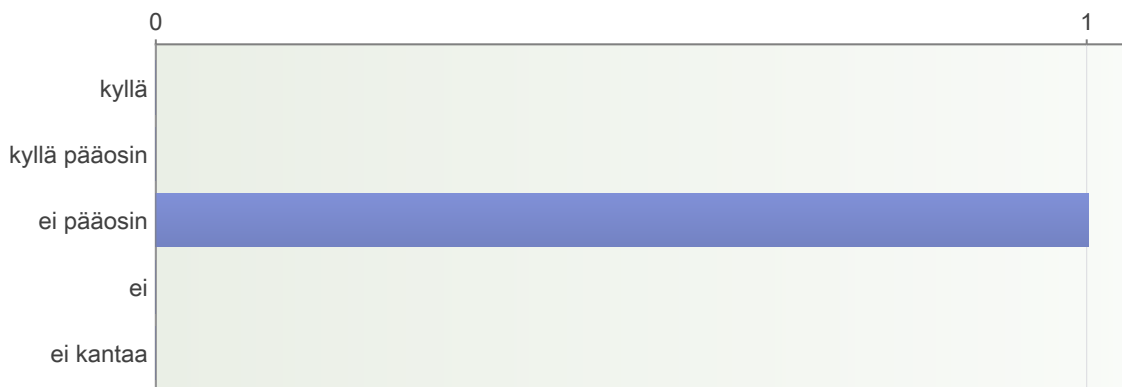
2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko uudistuksella kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaista saatavuutta?

Vastaajien määrä: 1

4. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Palvelujen saatavuus parantuu lähtökohtaisesti vain niillä alueilla, mihin syntyy toimivat markkinat. Esitetyllä mallilla terveyserot kasvavat alueellisesti. Edellisen johdosta maakunnan tulee huolehtia siitä, että valinnanvapaus toteutuu myös maakunnan harvaanasutulla reuna-alueella.

5. 2. Edistääkö uudistus tarkoituksenmukaisella tavalla asiakkaan vaikutusmahdollisuuksia omiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

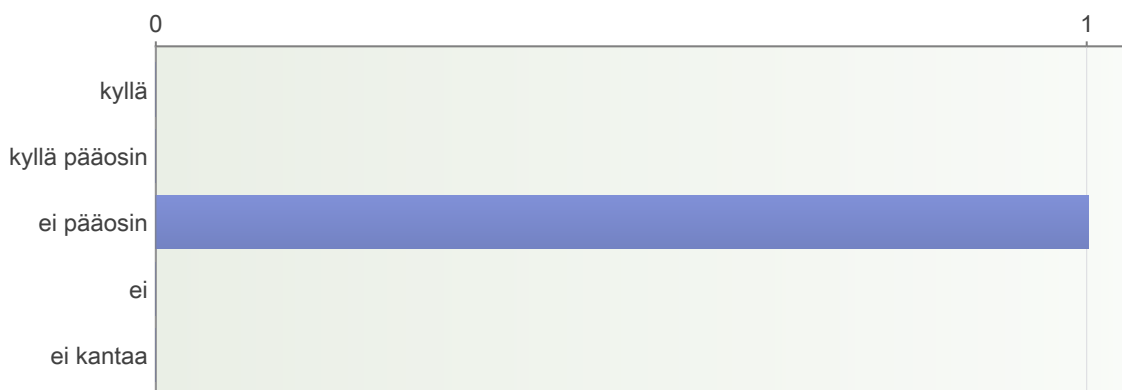

6. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

7. 3. Antaako uudistus asiakkaalle riittävät mahdollisuudet hakeutua asiakkaan omaan tilanteeseen sopivaan palveluun?

Vastaajien määrä: 1

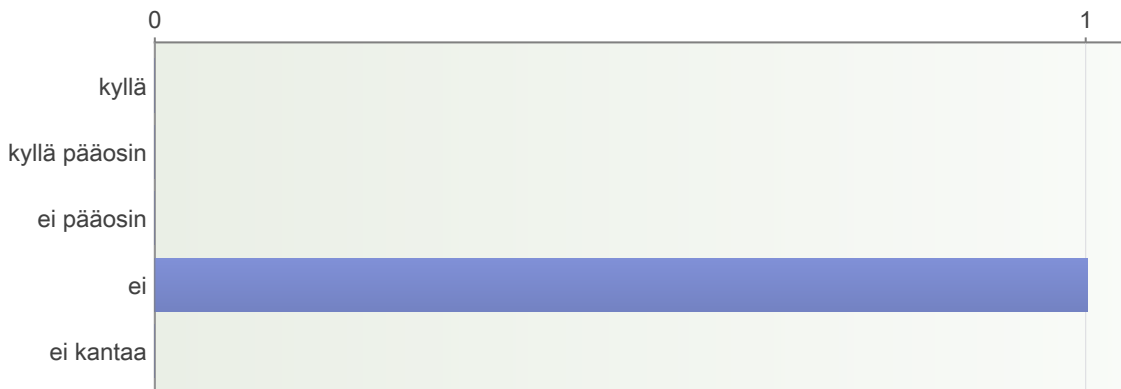
8. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Valinnanvapaus tapahtuu pääosin sähköisesti. Ilman täydellistä asiantuntemusta sähköisesti listatuista palveluntuottajista asiakkaan on jokseenkin mahdotonta valita laadukkain ja osaavin palveluntuottaja omaan tilanteeseensa. Lisäksi voidaan kyseenalaistaa myös rajallisesti käytössä olevien palveluneuvojien asiantuntemus asiakkaan yksilöllisten tarpeiden arvioimisessa.

9. 4. Jos asiakkaalla on laaja-alaisia palveluntarpeita, toteutuuko uudistuksessa asiakkaan mahdollisuus saada tarpeen mukaisella tavalla yhteensovitettuja palveluita?

Vastaajien määrä: 1

10. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Laaja-alaisen palvelutarpeiden yhteensovittamiselle ei ole määrätty palveluntuottajalle riittäviä velvoitteita. On jokseenkin mahdotonta jättää asia palveluneuvojan ja asiakkaan väliseksi tapahtumaksi. Myöskään mitään yhteisiä tietojärjestelmiä tai muita valvontakeinoja ei ole toistaiseksi esitetty maakunnalle asian varmistamiseksi.

11. 5. Antaako uudistus riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite?

Vastaajien määrä: 1

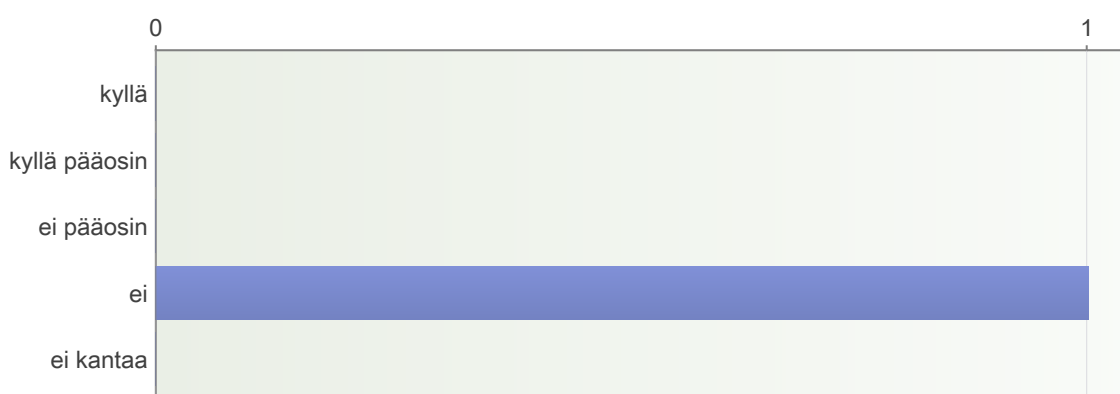
12. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Koska valtio rahoittaa sote- toiminnan ovat maakunnalliset itsehallintoalueet pakotettuja tulemaan toimeen sillä, mitä heille annetaan. On kuitenkin suuresti oletettavaa, että tällainen toiminta johtaa palveluverkon rajuun karsimiseen maakunnan reuna-alueilla ja johtaa perustuslaillisiin ongelmiin tätä kautta.

13. 6. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

Vastaajien määrä: 1

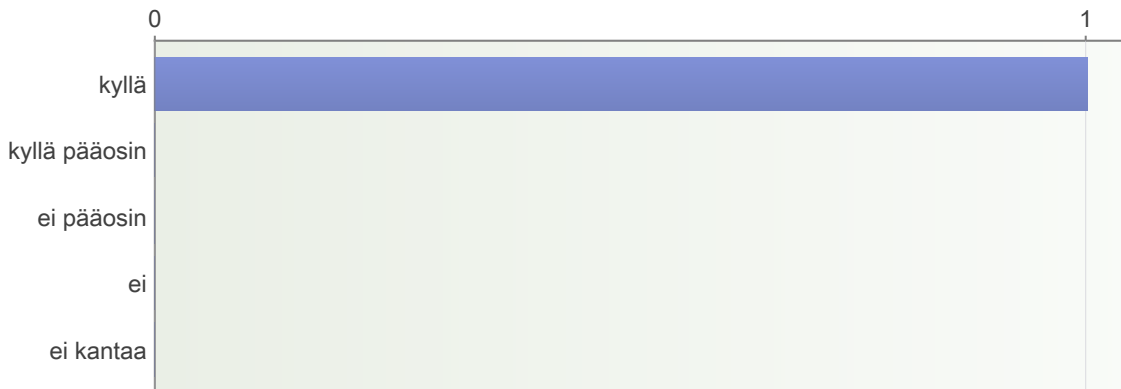
14. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote- uudistus merkitsee kokonaisuudessaan suurta demokratiavajetta sote- toimintojen siirtyessä pois kuntatasolta maakuntatasolle. Lisäksi maakunnan roolikin demokratian toteuttajana uhkaa jäädä kevyeksi laajan yhtiöittämisvelvollisuuden myötä. Yhtiöihin sovelletaan osakeyhtiöainsäädäntöä, jolloin puuttuminen demokratian keinoin yhtiön toimintaan on rajallista.

15. 7. Edistääkö uudistus toimintatapojen muutosta ja uusien palveluinnovaatioiden käyttöönottoa, millä voidaan varautua tulevaisuuden haasteisiin?

Vastaajien määrä: 1

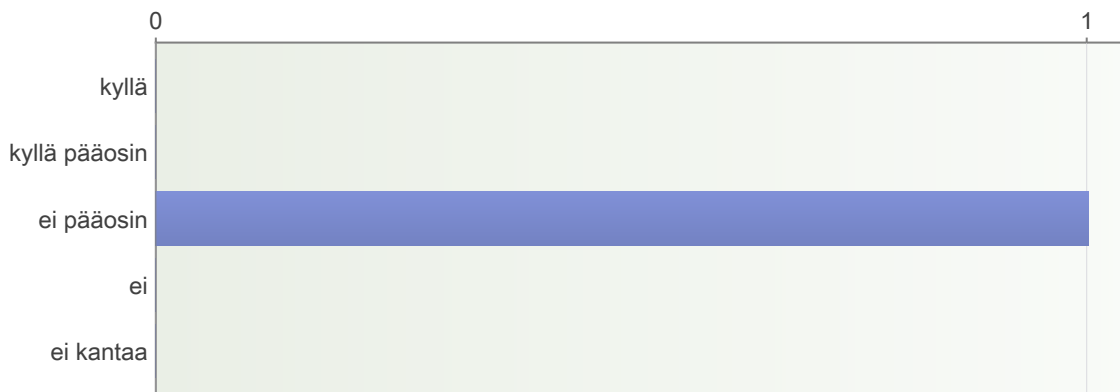
16. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli hyvinvoinnin edistäminen, ennaltaehkäisevät palvelut ja matalan kynnyksen palveluiden lisääminen toteutuvat käytäntöön eivätkä jää vain ns kuolleiksi kirjaimiksi voidaan näillä toimenpiteillä varautua myös tulevaisuuden haasteisiin. Hyvinvointiteknologian lisääntyvään käyttöön varautumalla vaikutukset voisivat olla mittavia. Mikäli hyvinvointiteknologian käyttäminen voitaisiin lukea hyväksi henkilöstömitoituksessa, voisivat vaikutukset olla jopa mullistavia palveluntuottajien satsatessa niihin yhä enemmän.

17. 8. Sosiaali- ja terveydenhuollon valinnanvapauslakiluonnoksen 3 luvussa säädettäisiin asiakkaan suoran valinnan sosiaali- ja terveyspalveluista. 8a. Ovatko säännökset suoran valinnan palveluista riittävän selkeitä siltä osin, mitkä palvelut kuuluvat yhtiötettävien valinnanvapauspalveluiden piiriin ja mitkä kuuluvat maakunnan liikelaitoksen tuottamiin palveluihin?

Vastaajien määrä: 1

18. Jos ei, miten olisi tarkoituksenmukaista määritellä ne perusteet, joilla maakunnat määrittelevät tarkemmin sote-keskuksissa tuotettavat perustason ja laajennetun perustason palvelut?

Vastaajien määrä: 1

- Laajennettuun perustasoon esitetään kuuluviksi asiakkaan tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tarvitsemat sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut. Sosiaalipalveluja tarvitsevan asiakkaan kohdalla on kuitenkin vaikea arvioida, milloin sote-keskukseen hakeutuva asiakas on lyhytaikaisen ja tilapäisen avun tarpeessa ja milloin palvelun tarve on pitkäaikaista. Sote-keskuksille annettaisiin esitetyn lain nojalla oikeus tehdä näiden palvelujen osalta hallintopäätökset. Epäselvää on, olisiko sote-keskuksen annettava lyhytaikaisia palveluja asiakkaalle myös maakunnan liikelaitoksen tekemän palveluntarpeen arvioinnin perusteella. Palvelujen erottaminen ko. tavalla lyhytaikaisiin ja tilapäisiin ja toisaalta pidempiaikaisiin on epätarkoituksenmukaista ja voi johtaa päällekkäisiin palvelurakenteisiin ja hidastaa oikeanlaista avun saamista.

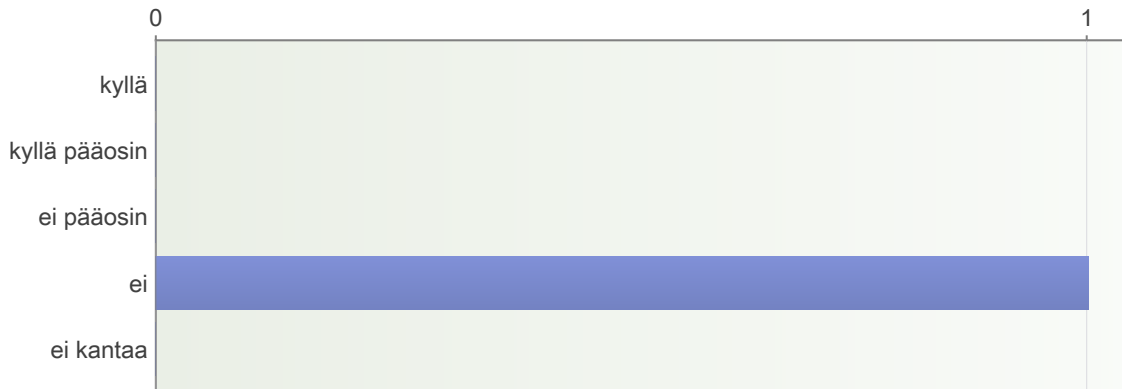
Työnjako liikelaitoksen ja sote-keskusten välillä tulisi jättää maakuntien itse päätettäväksi ja järjestettäväksi. Alueellisiin markkina- ja muihin olosuhteisiin liittyvä maakuntien itsehallinnon mahdollistaminen suoran valinnan piiriin kuuluvien palvelujen määrittelemisessä on tarkoituksenmukaista.

19. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

20. 8b. Turvaako maksusetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämismvastuun näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

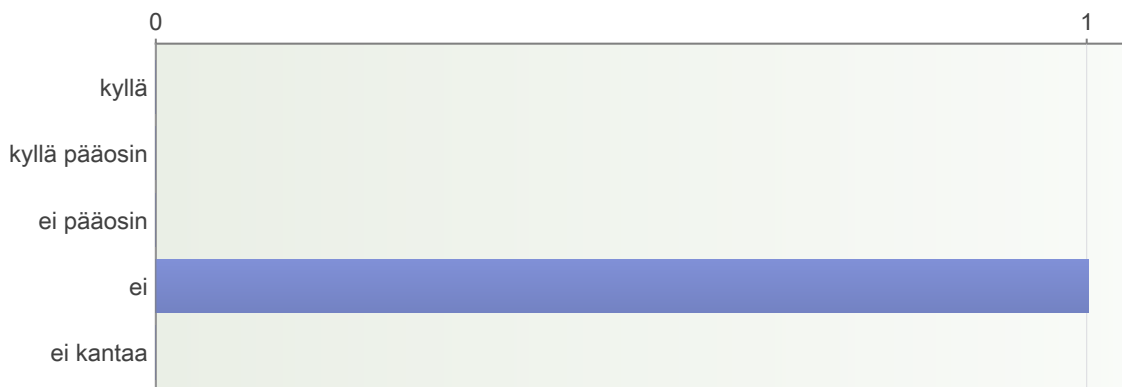
21. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Lakiehdotuksessa ei tuotu esiin maakunnan ohjaus- ja vaikutusmahdollisuuksia maksusetelijärjestelmässä järjestämismvastuun näkökulmasta. Mikäli tällainen järjestelmä otetaan käyttöön, tulisi puitteet sen käytölle luoda maakunnissa.

22. 8c. Onko maksusetelijärjestelmässä sote-keskuksen oikeuksista ja velvollisuuksista säädetty tarkoituksenmukaisesti?

Vastaajien määrä: 1

23. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sekava ja monitahoinen, vaatii selkeyttä

24. 8d. Mahdollistaako maksusetelijärjestelmä asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

25. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Jos asiakkaalle annetaan maksuseteli erikoistason palveluihin, joista hänen tulee itse osata valita, hänen tulee saada asiantuntijan antamaa apua tai ohjausta. Viimekädessä asiakas ottaa vastuun valinnasta.

26. 9. Lakiluonnoksen 4 luvussa säädettäisiin asiakkaan mahdollisuuksista valita maakunnan liikelaitos ja sen toimipiste. Antavatko säännökset asiakkaalle tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet valita palvelujen tuottaja?

Vastaajien määrä: 1

27. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

28. 10. Lakiluonnoksen 5 luvussa säädettäisiin asiakassetelin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. 10a. Ovatko säännökset asiakkaan aseman ja oikeuksien näkökulmasta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

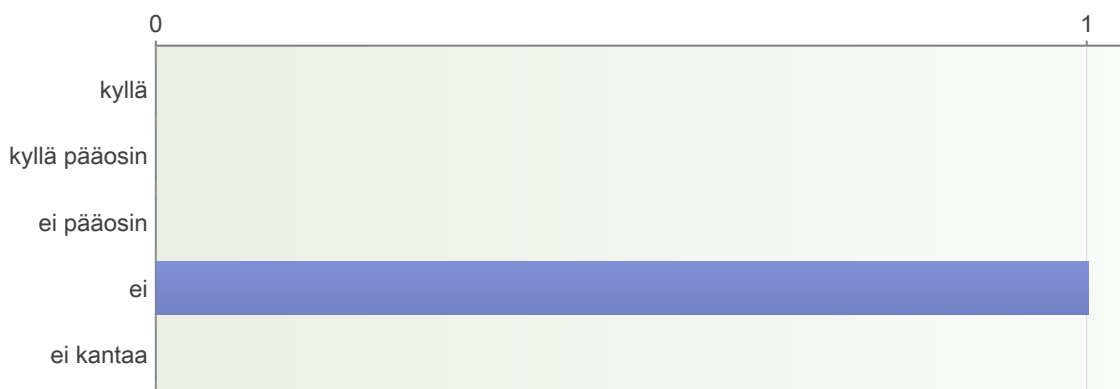

29. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

30. 10b. Turvaako asiakassetelijärjestelmä maakunnalle riittävät ohjaus- ja vaikutusmahdollisuudet järjestämisvastuun kannon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

31. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Asiaa koskeva lainsäädäntö on tulkinnanvarainen ja vaatii lisätäsmennystä. On epäselvää onko toiminta yhtiötettävä kokonaisuudessaan vaiko vain osaksi.?

32. 10c. Ovatko asiakassetelijärjestelmän käyttöönottoa koskevat maakunnan päätöksentekoa koskevat rajaukset riittäviä ja turvaavatko ne asiakkaan valinnanvapauden toteutumisen?

Vastaajien määrä: 1

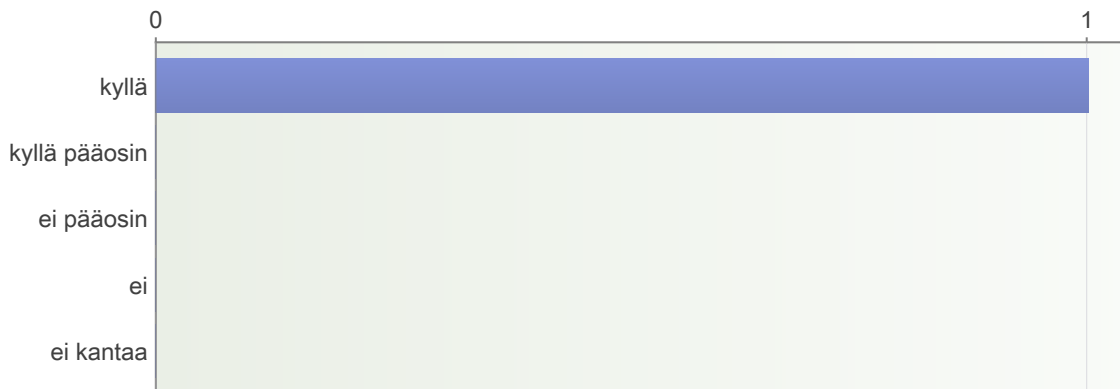

33. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

34. 11. Lakiluonnoksen 6 luvussa säädettäisiin henkilökohtaisen budjetin käytöstä asiakkaan valinnanvapauden lisäämisessä. Mahdollistavatko säännökset asiakkaalle riittävät mahdollisuudet vaikuttaa tarvitsemiensa palvelujen toteutukseen?

Vastaajien määrä: 1

35. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

36. 12. Valinnanvapauslainsäädännön myötä esitetään potilaslakiin ja sosiaalihuollon asiakaslakiin lisättäväksi uusi luku päätöksenteon tukemisesta (tuettu päätöksenteko).

Valinnanvapauslainsäädäntöön sisältyisi potilaille ja asiakkaille erilaisia valinnanmahdollisuuksia (muun muassa suoran valinnan palvelut, maksuseteli, asiakasseteli ja henkilökohtainen budjetti). Näissä erilaisissa valintatilanteissa asiakkaat voivat tarvita tukea valintoja tehtäessä. Onko tuettua päätöksentekoa koskevat säännökset tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

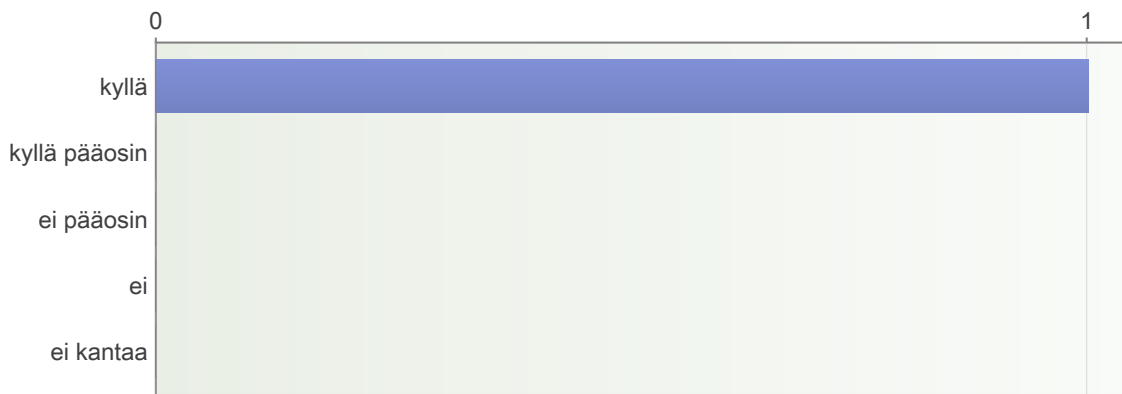
37. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Esitetystä toiminnasta ei ole kokemuksia. Paljon riippuu tukea antavan henkilöstön pätevydestä ja ammattitaidosta sekä tuen oikea-aikaisesta saatavuudesta.

38. 13. Lakiluonnoksen 7 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajien hyväksymis- ja sopimusmenettelyistä. 13a. Ovatko säännökset hyväksymismenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

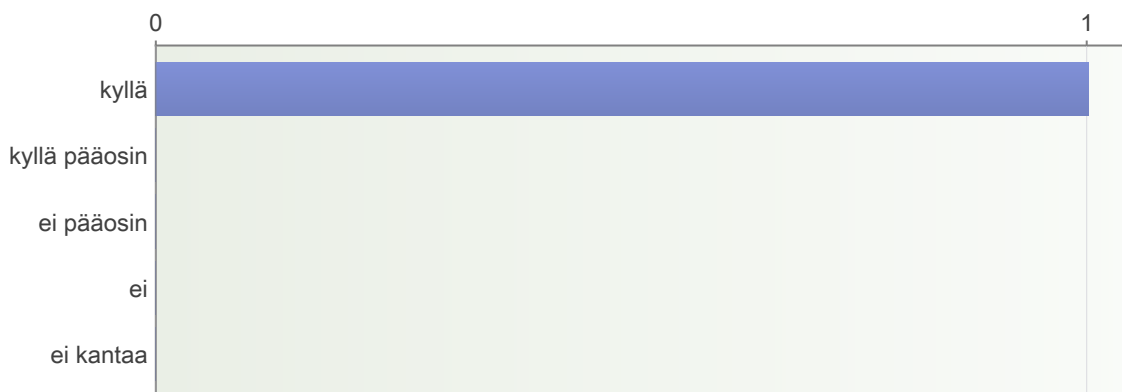

39. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

40. 13b. Ovatko säännökset sopimusmenettelyistä uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

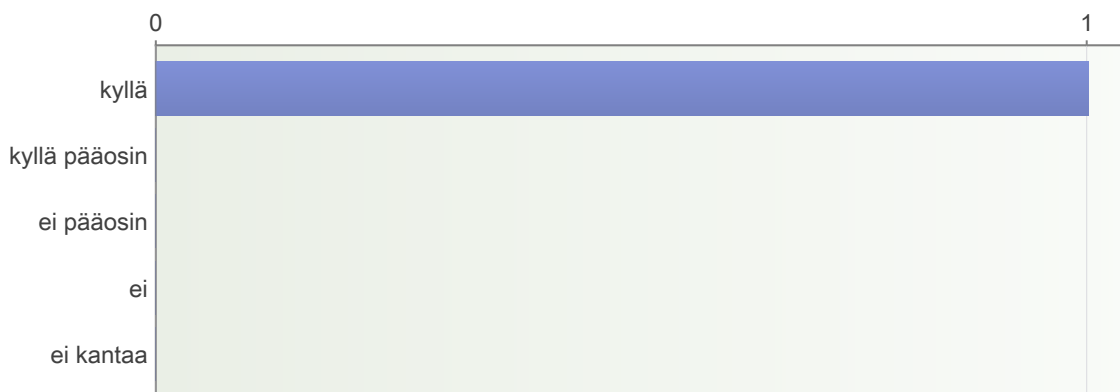

41. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

42. 14. Lakiluonnoksen 8 luvussa säädettäisiin palvelujen tuottamisesta ja palvelun tuottajien velvoitteista. Ovatko säännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

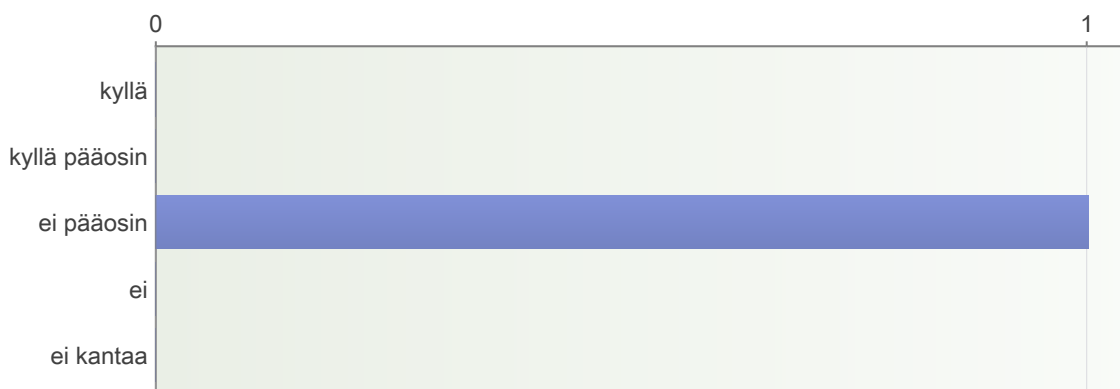
43. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

44. 15. Lakiluonnoksen 9 luvussa säädettäisiin palvelun tuottajalle suoritettavista korvauksista.

15a. Ovatko suoran valinnan palveluita koskevat kiinteän maksun osuus ja sen määräytymistä koskevat edellytykset riittäviä turvaamaan palvelujen riittävä rahoitus?

Vastaajien määrä: 1

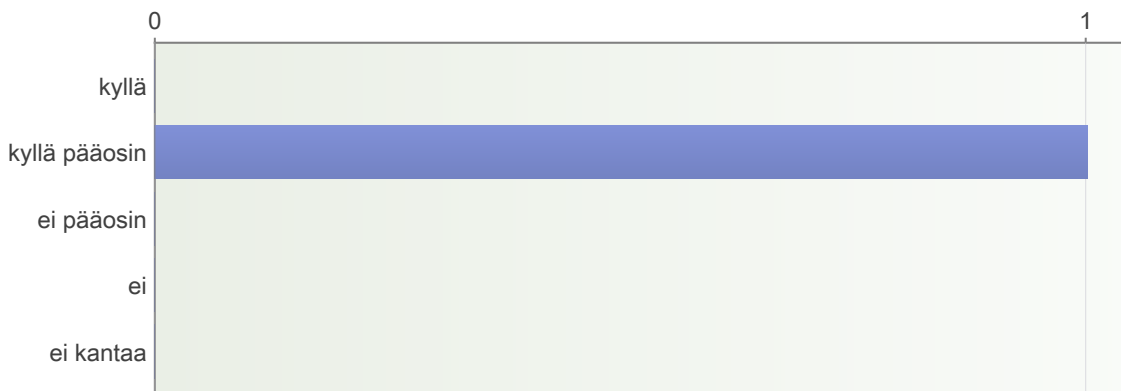
45. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Sote- keskusten korvaustason määrittely aiheuttaa maakunnille taloudellisen ja toiminnallisen riskin. Mikäli korvaustaso määritellään liian alhaiseksi, markkinoita ei synny. Liian korkea korvaustaso johtaa kustannusten kasvuun. Markkinakeinottelun välttämiseksi on tarkoituksenmukaista luoda järjestelmä, missä voidaan mitata todellista laatua ja vaikuttavuutta. Tällaisen puuttuessa valinta tapahtuu enemmän tai vähemmän mielikuvien ja markkinoinnin perusteella.

46. 15b. Ovatko säännökset muista korvauksista uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

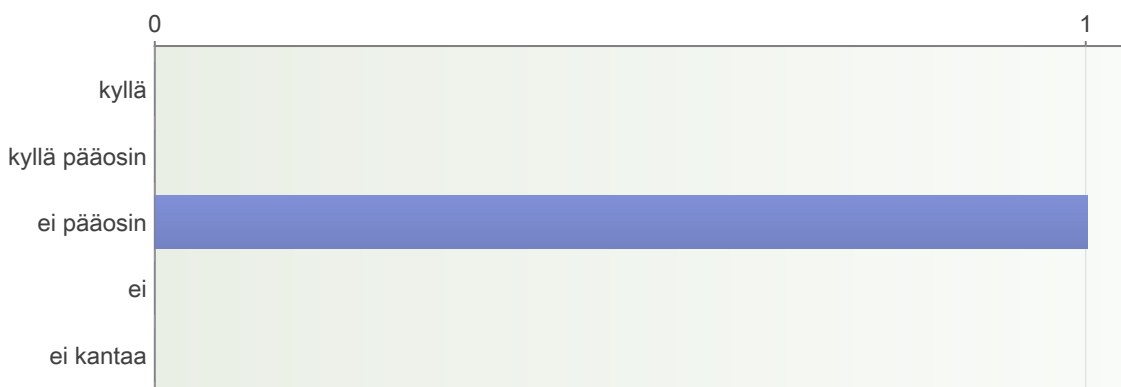
47. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Kannustelisan käyttäminen on positiivinen asia. Maakunta voi asettaa suoran valinnan palvelun tuottajalle korvausten perusteiksi palvelujen laatuun, kustannustehokkuuteen sekä vaikuttavuuteen liittyviä mittareita ja perusteita.

48. 16. Lakiluonnoksen 11 luvussa säädettäisiin lain voimaantulosta. Ovatko 71 §:n mukaiset siirtymäsäännökset uudistuksen tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaisia?

Vastaajien määrä: 1

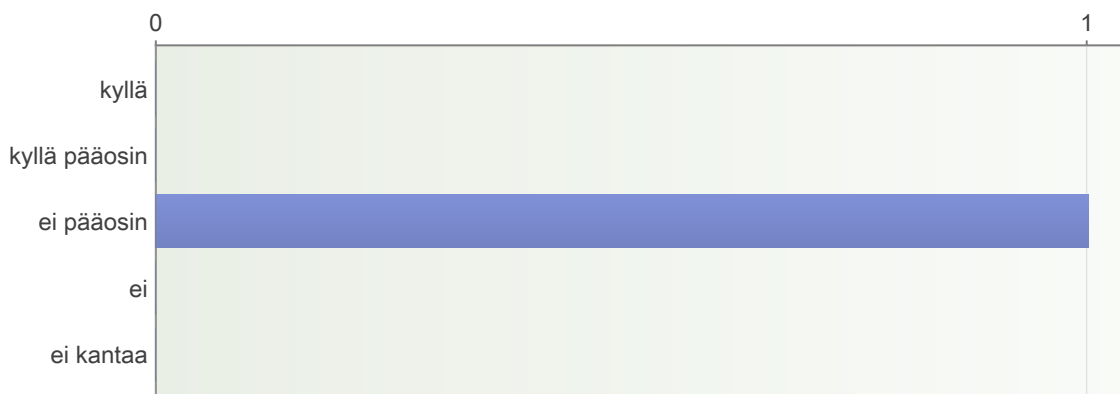
49. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vuoden 2021 asettaminen takarajaksi valinnanvapaudelle tilanteessa, jossa asiat ovat vielä huomattavan keskeneräisiä tulee todennäköisesti aiheuttamaan ongelmia ja takarajan siirtoa.

50. 17. Antaako esitys maakunnille riittävät edellytykset järjestämisvastuun toteuttamiseen?

Vastaajien määrä: 1

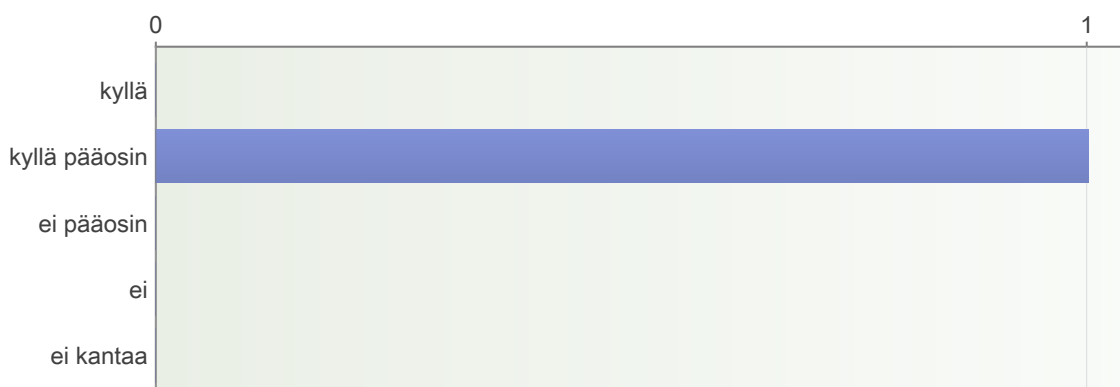
51. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Vertaa edellinen vastaus, asian keskeneräisyys aiheuttaa ongelmia myös maakunnalle.

52. 18. Antaako esitys riittävät edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoiden syntymiseen?

Vastaajien määrä: 1

53. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Markkinat ovat joustavia liikkeissään ja ovat valmistaneet organisaatioitaan sote- valinnanvapauden toteutumiseen jo vuosia.

54. 18b. Antaako esitys riittävät edellytykset pienten toimijoiden toimimiseen sosiaali- ja terveydenhuollon markkinoilla?

Vastaajien määrä: 1

55. Jos ei, miten esitystä tulisi muuttaa?

Vastaajien määrä: 1

- On välttämätöntä luoda järjestelmä, jossa voidaan mitata todellista laatua ja vaikuttavuutta ja saada selville, millaisia tutkimus- ja hoitotuloksia kullakin palveluntuottajalla on kokoon katsomatta ja ehkäistä näin mielikuvamarkkinointia.

56. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- Markkinoiden lainalaisuus on usein se, että toiminta keskittyy pääosin suurten markkinatoimijoiden käsiin.

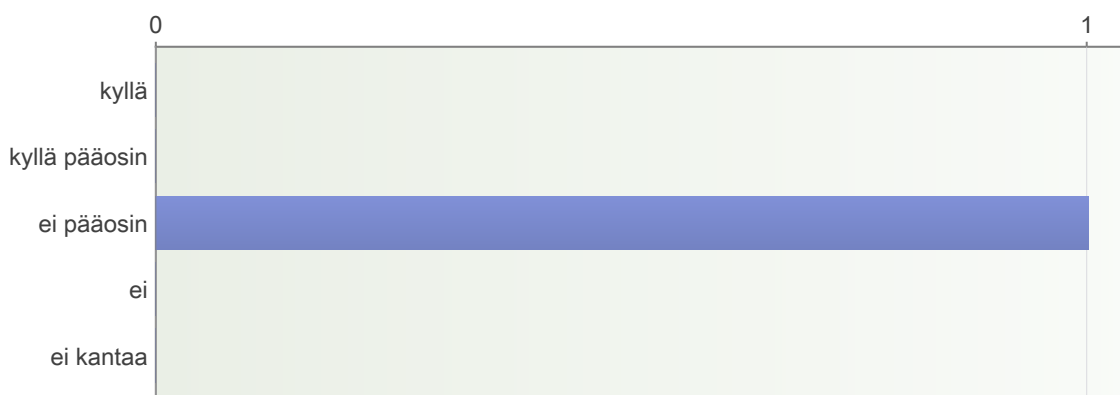
57. 19. Miten ihmisen lisääntyvä mahdollisuus valita palveluntuottaja ja vaikuttaa siten palveluihinsa vaikuttaa ihmisen hoitoon?

Vastaajien määrä: 1

- Jo tehdyn vaikuttavuusarvioinnin mukaan peruspalveluiden voidaan arvioida vahvistuvan, kun asiakkaiden pääsy suoran valinnan palveluihin todennäköisesti nopeutuu. Muutos tuo todennäköisesti ainakin väestötiheille alueille lisää palvelutarjontaa ja parantaa siten palvelujen saatavuutta näillä alueilla. Sen sijaan harvaan asutuille alueille ei lisätarjontaa välttämättä synny. Uudistuksen vaikutukset asiakkaiden valinnan mahdollisuuksien tosiasialliseen toteutumiseen voivat siis olla epätasaiset, ja siten uudistuksen hyödyt, kuten aiempaa nopeampi pääsy perustason palveluihin, jakautuvat alueellisesti epätasaisesti. Arvioitu kehitys ei ole hyväksyttävä kansalaisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta.

58. 20. Onko laki tarkoituksenmukainen hammashoidon näkökulmasta?

Vastaajien määrä: 1

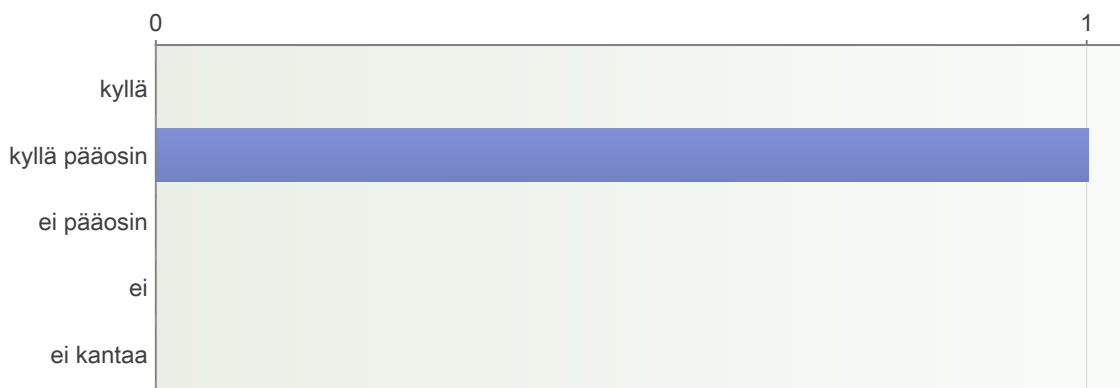
59. Vapaamuotoiset huomiot.

Vastaajien määrä: 1

- vertaa edellinen vastaus, hoitoon pääsy nopeutuu väestötiheillä alueilla, missä markkinat toimivat hyvin. Maakunnan reuna-alueilla sillä ei ole suurempia vaikutuksia, joka tällöin lisää terveydellistä epätasa-arvoa.

60. 21. Onko uudistuksen vaikutukset arvioitu näkemyksenne mukaan oikein ja riittävästi?

Vastaajien määrä: 1

61. Vapaamuotoiset huomiot.

Ei vastauksia.

62. 22. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne tai jäsenorganisaatioidenne asemaan?

Ei vastauksia.

63. 23. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Nyt lausunnolla oleva lakiluonnos on jo alkulähtökohdiltaan puutteellinen, koska luonnokseen on tullut useita muutoksia lausunnonle asettamisen jälkeen. Voidaankin aiheellisesti kyseenalaista lausuntojen merkitys lainsäätäjälle mikäli lausuntoaineistossa ei esitetä kaikkea tiedossa olevia faktoja.

Todellinen valinnanvapaus aikaansaataisiin, mikäli valinnanvapaus järjestettäisiin kansalaisten vapaan liikkuvuuden pohjalta ja heillä olisi palvelut käytettävissään siellä, missä he liikkuvat.

64. 24. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.